

ISSN: 2181-9416

ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ

ВЕСТНИК ЮРИСТА * LAWYER HERALD

ҲУҚУҚИЙ, ИЖТИМОИЙ, ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ

CYBERLENINKA

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN 2181-9416
Doi Journal 10.26739/2181-9416

ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ

2 СОН, 3 ЖИЛД

ВЕСТНИК ЮРИСТА

НОМЕР 2, ВЫПУСК 3

LAWYER HERALD

VOLUME 2, ISSUE 3

TOSHKENT-2023

МУНДАРИЖА

ДАВЛАТ ВА ҲУҚУҚ НАЗАРИЯСИ ВА ТАРИХИ. ҲУҚУҚИЙ ТАЪЛИМОТЛАР ТАРИХИ

1. АХМЕДШАЕВА Мавлюда Ахатовна
ЎЗБЕКИСТОН ҲУҚУҚ ТИЗИМИДА ҚОНУН ВА КОДЕКСНИНГ ЎЗАРО НИСБАТИ.....8
2. ХУЖАНАЗАРОВ Азизжон Анварович
ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ ТАЪСИР ҚИЛУВЧИ ҚОНУНЛАР:
ТАҲЛИЛ ВА ТАКЛИФ 14

КОНСТИТУЦИЯВИЙ ҲУҚУҚ, МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚ, МОЛИЯ ВА БОЖХОНА ҲУҚУҚИ

3. АБДУЛЛАЕВА Мафтуна Мурот қизи
ЎЗБЕКИСТОНДА КОНСТИТУЦИЯВИЙ ШИКОЯТНИ
АМАЛГА ОШИРИШНИНГ МУАММОЛАРИ 19
4. НАРИМАНОВ Бекзод Абдувалиевич
ЎЗБЕКИСТОНДА НОДАВЛАТ НОТИЖОРАТ ТАШКИЛОТЛАРИНИ ҚЎЛЛАБ-
ҚУВВАТЛАШНИНГ АЙРИМ ҲУҚУҚИЙ МАСАЛАЛАРИ: ЎЗБЕКИСТОН НОДАВЛАТ
НОТИЖОРАТ ТАШКИЛОТЛАРИ МИЛЛИЙ АССОЦИАЦИЯСИ МИСОЛИДА.....24
5. РАХМОНОВ Зафаржон Зайниддинович
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ДАВЛАТ ФУҚАРОЛИК ХИЗМАТИ СОҲАСИДА
ДАВЛАТ БОШҚАРУВИНИНГ ЎРНИ..... 32

ФУҚАРОЛИК ҲУҚУҚИ. ТАДБИРКОРЛИК ҲУҚУҚИ. ОИЛА ҲУҚУҚИ. ХАЛҚАРО ХУСУСИЙ ҲУҚУҚ

6. БАБАКУЛОВ Зафар Курбанназарович
ТОВАР БЕЛГИСИНинГ ТРАНСЧЕГАРАВИЙ САВДО МУОМАЛАСИДАГИ
ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ МАҚОМИ МАСАЛАЛАРИ 41
7. ПЎЛАТОВ Алишер Рамазанович
КРИПТОВАЛЮТАНИ ВУЖУДГА КЕЛИШИ ВА УНИ МУОМАЛАСИНИ ТАРТИБГА СОЛИШ
БЎЙИЧА АСОСИЙ ЁНДАШУВЛАР 49
8. НАСУЛЛАЕВ Мубин Нутфуллаевич
ТЎЛОВГА ҚОБИЛИЯТСИЗЛИК МУНОСАБАТЛАРИНИ ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ
АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ57

СУД ҲОКИМИЯТИ. ПРОКУРОР НАЗОРАТИ. ҲУҚУҚНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

9. УРОЗБАЕВ Сардорбек
ПРОКУРАТУРА ОРГАНЛАРИДА ХИЗМАТ ЎТАШНИНГ
НАЗАРИЙ-ҲУҚУҚИЙ ЖИҲАТЛАРИ..... 65

ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИ, ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ. КРИМИНОЛОГИЯ. ЖИНОЯТ-ИЖРОИЯ ҲУҚУҚИ

10. НОРМАНОВА Клара Эшназаровна
ЭКСЦЕСС ИШТИРОКЧИЛИКНИ КВАЛИФИКАЦИЯ ҚИЛИШ 72

ЖИНОЯТ ПРОЦЕССИ. КРИМИНАЛИСТИКА, ТЕЗКОР-ҚИДИРУВ ҲУҚУҚ ВА СУД ЭКСПЕРТИЗАСИ

11. БАБАБЕКОВ Нодир Джурабаевич ТЕРГОВГА ҚАДАР ТЕКШИРУВ ЖАРАЁНИДА МАХСУС БИЛИМЛАРДАН ФЙДАЛАНИШ	80
12. УМАРХОНОВ Азизхон Шарипхонович ЖИНОЯТ ПРОЦЕССИ ИШТИРОКЧИЛАРИНИНГ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ЧОРАЛАРИНИНГ ТАСНИФЛАНИШИ	87

ХАЛҚАРО ҲУҚУҚ ВА ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ

13. ГАФУРОВА Нозимахон Эльдаровна, ТОШМАТОВА Висолахон РОЛЬ БИОЭТИЧЕСКОЙ НАУКИ В ЗАЩИТЕ ПРАВ ПАЦИЕНТОВ В ПЕРИОД ПАНДЕМИИ COVID-19	96
14. ХАМДАМОВА Фируза Уразалиевна ГОСУДАРСТВО КАК СУБЪЕКТ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОЙ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ.....	104
15. РАХМОНОВА Сабрина НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ ДИСКРИМИНАЦИИ ПО ПРИЗНАКУ ПОЛА КАК ОСНОВА ОБЕСПЕЧЕНИЯ РАВНЫЕ ПРАВА И ВОЗМОЖНОСТИ ПРИ РЕГУЛИРОВАНИИ ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ	110

ҲУҚУҚИЙ АМАЛИЁТ ВА ХОРИЖИЙ ТАЖРИБА

16. ШАКУРОВ Рафик Равильевич ПЕДАГОГИКА ТУШУНЧАСИ ВА УНИНГ ҲУҚУҚИЙ ТАЪМИНЛАНИШИ.....	115
--	-----

ЮРИСТ АХБОРОТНОМАСИ ВЕСТНИК ЮРИСТА LAWYER HERALD

ХУЖАНАЗАРОВ Азизжон Анварович

Тошкент давлат юридик университети “Давлат ва ҳуқуқ назарияси”
кафедраси катта ўқитувчиси, юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD)
E-mail: a.xujanazarov@tsul.uz

ТЎҒРИДАН-ТЎҒРИ ТАЪСИР ҚИЛУВЧИ ҚОНУНЛАР: ТАҲЛИЛ ВА ТАКЛИФ

For citation (иқтибос келтириш учун, для цитирования): ХУЖАНАЗАРОВ А.А.
Тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунлар: таҳлил ва таклиф // Юрист ахборотномаси –
Вестник юриста – Lawyer herald. № 2 (2023) Б. 14-18.

 2 (2023) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9416-2023-2-2>

АННОТАЦИЯ

Сўнгги йилларда, норма ижодкорлиги соҳасига оид илмий изланишлар ва концептуал тадқиқотлар амалга оширилмоқда. Мазкур тадқиқот ишлари ўз навбатида ҳуқуқни қўллаш амалиёти ва қонунчиликни такомиллаштиришга хизмат қилмоқда. Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган мазкур изланишлар ўз навбатида барқарор қонунчиликни яратилишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Шундан келиб чиқиб, ушбу мақолада “Тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунлар” мавзуси илмий таҳлил қилинган бўлиб, унда соҳага оид илмий тадқиқот ишлари ва қонунчилик ҳужжатлари асосида баён қилинган. Мақолада ҳозирги кунга қадар қабул қилинган қонунчилик ҳужжатларига оид статистик кўрсаткичлар амалий мисоллар асосида тизимли таҳлил қилинган. Шунингдек, ушбу мақолада тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунларни ишлаб чиқиш бўйича қонунчиликни такомиллаштиришга қаратилган муаллифлик таклифи илгари сурилган ва ҳуқуқий жиҳатдан асослаб берилган.

Калит сўзлар: қонун, норма, қоида, давлат, норма ижодкорлиги, юридик, таъсир.

ЗАКОНЫ ПРЯМОГО ДЕЙСТВИЯ: АНАЛИЗ И ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ХУЖАНАЗАРОВ Азизжон Анварович

Старший преподаватель кафедры “Теория государства и права”
Ташкентского государственного юридического университета,
доктор философии по юридическим наукам (PhD)
E-mail: a.xujanazarov@tsul.uz

АННОТАЦИЯ

В последние годы проводятся научные и концептуальные исследования в области нормотворчества. Исследовательские работы, в свою очередь, служат совершенствованию законодательства и правоприменительной практики, и в свою очередь, приобретают все большее значение в создании стабильного законодательства. Исходя из этого, в статье анализируется определение «законы прямого действия», что разъясняется на основе

научно-исследовательских работ и нормативно-правовых документов, относящихся к данной сфере. В статье приводятся статистические показатели нормативно-правовых документов на примере практики. На основе анализа выдвигается и юридически обосновывается авторское предложение по совершенствованию законодательства с учетом разработки закона прямого действия.

Ключевые слова: закон, норма, правило, государство, норма, творчество, правовое, влияние.

KHUJANAZAROV Azizjon

Senior lecturer of Tashkent State University of Law,

Doctor of Philosophy (PhD) in Law

E-mail: a.xujanazarov@tsul.uz

LAWS OF DIRECT ACTION: ANALYSIS AND OFFER

ANNOTATION

In recent years, scientific research and conceptual studies in the field of rulemaking have been carried out. These research works, in turn, serve to improve law enforcement practice and legislation. These studies aimed at improving rule-making, in turn, are becoming increasingly important in the creation of stable legislation. Based on this, this article scientifically analyzes the topic "Directly affecting laws", which is explained on the basis of research papers and legal documents related to this area. The article systematically analyzes the statistical indicators of the legal documents adopted so far on practical examples. Also, this article puts forward and legally substantiates the author's proposal aimed at improving the legislation on the development of laws of direct action.

Keywords: law, norm, rule, state, norm, creativity, legal, influence.

Энг муҳим ва барқарор ижтимоий муносабатларни тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжат бу – Қонун ҳисобланиб, Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси асосида ва уни ижро этиш учун қабул қилинади.

Давлатимиз тарихида илк қонун "Ўзбекистон Республикасининг Давлат тили тўғрисида" ги Қонуни 1989 йил 21 октябрда қабул қилинган. Ушбу Қонун ўзбек тилининг Ўзбекистон Республикасининг бутун ҳудудида (майдонида) давлат тили сифатида амал қилишининг ҳуқуқий асосларини белгилаб берди [1].

Маълумот ўрнида:

Бугунги кунга қадар жами 80 459 та қонунчилик ҳужжатлари қабул қилинган бўлса, шундан 3715 тасини қонунлар ташкил қилади [2].

Таъкидлаш лозимки, сўнгги йилларда норма ижодкорлиги фаолиятида ижтимоий муносабатларни тартибга солишга қаратилган тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунларни қабул қилиш амалиёти кенг йўлга қўйилмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида "қонун лойиҳаларини пухта ва ижтимоий муносабатларни тўғридан-тўғри тартибга соладиган даражада ишлаб чиқиш, айниқса, идоравий ҳужжатларни кескин қисқартириш зарур" лигини таъкидлаб ўтган [3].

Қонунчилик амалиётида биринчи марта, қонунчилик ҳужжатларининг "тўғридан-тўғри таъсири" га оид ҳуқуқий механизм конституцион норма билан белгиланди.

Хусусан, Янги таҳрирдаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 15-моддаси иккинчи қисмида Конституция мамлакатнинг бутун ҳудудида олий юридик кучга эга, тўғридан-тўғри амал қилади ва ягона ҳуқуқий маконнинг асосини ташкил этиши белгилаб қўйилади [4].

“Тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунлар” мавзуси доирасида “Қонун” тушунчасини илмий таҳлилини кўриб чиқиш ўринли.

Ҳуқуқ манбаси сифатида “Қонун” категориясини юриспруденция йўналишида тушуниш борасида ҳуқуқшунос олимлар томонидан турли илмий концепциялар илгари сурилган.

Хорижлик олим М.Лонг, қонуннинг асосий мазмунини инсон ва фуқаронинг ҳуқуқ ва эркинликлари ташкил этиши, давлатнинг асосий вазифаси уларни ҳимоя қилиш ва амалга ошириш эканлигини таъкидлайди. Демак, давлат ҳокимияти органларининг қонунчилиқни тартибга солиш жараёнидаги ҳаракатлари ҳуқуқ манбаи сифатида қонуннинг ўзини алмаштирадиган керак [5, Б.10].

А.Петковнинг фикрича, қонун жамиятдаги ижтимоий муносабатларининг барча соҳаларини, хусусан: давлат аппаратини ташкил этиш ва фаолиятини, ижтимоий тизим асосларини, давлат фуқароларининг ҳуқуқ ва эркинликларини, ҳуқуқ субъектлари ўртасидаги муносабатларни ва бошқаларни тартибга солади [6, Б.55].

Р.Луцкий ўз тадқиқот ишларида “Қонун” нинг тегишли хусусиятларини таҳлил қилиб, қуйидаги хусусиятларни қайд этиб ўтган, яъни: а) бу табақалаштирилган ҳуқуқий нормалар мажмуи, чунки давлат аппарати қонун ижодкорлиги ваколатига эга бўлган органларнинг кўп тармоқли тузилишига эга ва улар амалга ошириладиган бошқа функцияларнинг улкан доирасига эга; б) иерархик тузилмадир, чунки бу тизим турли хил актларнинг юридик кучи асосида қурилган; в) тартибга солиш предмети, ҳуқуқни амалга ошириш ва амалга ошириш субъектлари, манбалардаги кўрсаткичлар ҳақида батафсил маълумот берилган [7, Б.27].

“Тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунлар”га мисол сифатида А.Б.Венгеронинг фикрича, “қонуннинг бевосита ҳаракати” ўз навбатида барча ҳуқуқларни ўз ичига олган ҳуқуқни амалга оширишнинг мустақил ижтимоий шакли сифатида қаралиши мумкин [8].

Бундан ташқари, миллий олимларимиз А.Х.Саидов, З.М.Исломов, Х.Т.Одилқориев, М.А.Ахмедшаева, О.Т.Хусанов, М.К.Нажимовларнинг илмий асарларида ушбу мавзунинг айрим жиҳатлари атрафлича тадқиқ этилган.

Шунга қарамасдан, “тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунлар” мавзуси монографик тадқиқот иши даражасида комплекс ўрганилмаганлигини қайд этиш мумкин.

Шунингдек, ушбу илмий мақоламизда тадқиқотда илмий билишнинг таҳлил, умумлаштириш, қиёсий-ҳуқуқий, мантқиқий, тарихий, статистик, сотсиологик, тизимли-тузилмавий, формал-юридик ўрганиш усулларидадан фойдаланилди.

Норма ижодкорлиги соҳасига оид илмий изланишлар таҳлили “Тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунлар” мавзуси доирасида етарлича тадқиқотлар амалга оширилмаганлигини кўрсатмоқда.

Шундай бўлсада, айрим олимлар ва соҳа мутахассислари ўзларининг изланишлари ва манбаларида “Тўғридан-тўғри таъсир қилувчи қонунлар” мавзусига қисман тўхталиб ўтишган.

2018 йил 24 декабрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасида Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясини амалга ошириш бўйича Қонунчилик палатаси Спикери Н.Исмоилов раҳбарлигидаги комиссиянинг йиғилишида “Бугунги кенг кўламли ва шиддатли ислохотлар даврида ҳар бир қонунни пишиқ-пухта, тўғридан-тўғри ишлайдиган қилиб яратишни даврнинг ўзи тақозо этаётганлиги, бундан буён қуйи палата киритилаётган қонун лойиҳаларининг сифати, уларнинг тўғридан-тўғри амал қилувчи ҳужжат сифатида нечоғлик тайёрлангани масаласига жиддий эътибор қаратилиши қайд этиб ўтилган. Қонун ижодкорлиги соҳасида шу пайтга қадар учраб турган долзарб муаммолар – идоравий қонун ости ҳужжатларининг кўплиги ҳамда ҳуқуқни қўллашда турлича талқин қилиш ва мураккабликлар юзага келишига сабабчи бўлаётган бошқа омилларни бартараф этиш бугунги куннинг муҳим вазифаси эканлиги алоҳида таъкидланган” [9].

Маълумот ўрнида:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасида 2019 йил муҳокама қилинган «Таълим тўғрисида»ги Қонун лойиҳасининг муҳокамаси жараёнида 238 та нормага тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди. Лойиҳадан идоравий норматив-ҳуқуқий

ҳужжатларни имкон қадар қисқартириш, умумий тусдаги, ҳаракатсиз ва ҳуқуқни қўллашга таъсир этмайдиган қонун ҳужжатларини қайта кўриб чиқиш оқибатида 123 та норма чиқариб ташланди. Уларнинг ўрнига **54 та янги тўғридан-тўғри амал қилувчи** нормалар киритилди. Жумладан, таълим бериш тили билан боғлиқ модда ҳаволаки тусда бўлиб қолгани боис, депутатлар томонидан уни қонун лойиҳасидан чиқариб ташлаш таклиф қилинди. Бу албатта, ҳужжатнинг ҳаволаки нормалардан ҳоли бўлиши, амалиётда тўғридан-тўғри ишлашини таъминлашга хизмат қилади [10].

Бугунги кунда, мамлакатимизда ҳуқуқни қўллаш амалиётида ижтимоий муносабатлар асосан қонун ости ҳужжатлари асосида тартибга солиниши ҳолатлари кўпайиб бормоқда.

Мазкур ҳолатларни тизимли тартибга солиш, хусусан энг муҳим ва барқарор ижтимоий муносабатлар асосан қонунлар орқали тартибга солиниши бўйича чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Шундан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 8 августдаги ПФ-5505-сон Фармони билан тасдиқланган Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш Концепциясининг биринчи йўналиш, 7-бандида, “тўғридан-тўғри амал қилувчи қонунларни қабул қилишнинг самарали механизмларини жорий этиш” белгиланган [11].

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгашининг ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг 2019 йил 26 мартдаги 2419-III/КҚ-523-III-сонли Қўшма қарори билан Тўғридан-тўғри амал қилувчи қонунларда тизимлаштирилиши ва унификация қилиниши лозим бўлган қонун ҳужжатларини қайта кўриб чиқиш бўйича Йўл харитаси тасдиқланиб, тизимлаштирилиши ва унификация қилиниши лозим бўлган қонунчилик ҳужжатлари ҳисобига 60 дан зиёд тўғридан-тўғри амал қилувчи қонунларни Парламентга киритиш кўзда тутилди [12].

Қонунларга эмас, асосан, қонуности ҳужжатларига таяниш нафақат ҳуқуқни қўллаш амалиётини мураккаблаштиради, балки коррупция учун қулай шароит яратиш, турли давлат органларига уларни ўз хоҳишларига қараб талқин қилиш имконини ҳам беради. Вазирлик ва идоралар томонидан тайёрланган қонунлар ҳамда бошқа ҳужжат лойиҳаларида аксар ҳолларда тор идоравий манфаатлар устунлик қилиб, уларни амалга оширишнинг аниқ механизмлари, муайян вазиятнинг чуқур таҳлили мавжуд эмас.

Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясига кўра, идоравий норматив ҳужжатлар қабул қилиш тажрибасидан босқичма-босқич воз кечиш назарда тутилган. Бунинг ўрнига қўшимча тушунтиришларсиз тўғридан-тўғри таъсир қиладиган қонунлар қабул қилишни таққозо этмоқда.

Маълумот учун:

Ҳозирга қадар **жами 80 459 та** қонунчилик ҳужжатлари, шундан 3715 таси қонун, 13938 таси Президент ҳужжатлари, 29122 таси Ҳукумат қарорлари, 22643 таси идоравий-норматив ҳуқуқий ҳужжатлар, 11041 таси маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қарорлари қабул қилинган.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, шу кунга қадар қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг **атиғи 4,6 фоизини** қонунлар ташкил қилмоқда [2].

Айни вақтда тўғридан-тўғри ишлайдиган қонунларни қабул қилиш бўйича самарали ишлар олиб борилаётганига қарамай қонуности ҳужжатларининг салмоғи камаймаяпти.

Миллий қонунчилик базасини қонун ости ҳужжатлари, айниқса идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари ҳисобига салмоғи ортганлигини ҳисобга олиб, **Тўғридан-тўғри амал қилинувчи қонунларни тайёрлаш методикасини** яратиш зарурати мавжудлигини кўрсатмоқда.

Хулоса ўрнида қайд этилганлардан келиб чиқиб, қуйидагиларни назарда тутувчи “Тўғридан-тўғри амал қилинувчи қонунларни тайёрлаш” методикасини ишаб чиқиш таклиф этилади:

– қонун қабул қилинганидан сўнг, унинг ижросини таъминлаш учун бир-бирига зид, айрим бошқарув соҳаларининг манфаатларини ёқловчи қонуности ҳужжатлар ва йўриқномалар пайдо бўлмаслиги ҳамда уларга эҳтиёж туғилмаслиги лозим. Шу сабабли,

қонуннинг ижро механизмлари ҳаволаки нормалар орқали қонуности ҳужжатларида эмас, қонуннинг ўзида ифода этилиши мақсадга мувофиқ;

– суд ва давлат идораларида фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини бевосита қонунчилик нормаларида белгилаш ҳамда уларнинг бир нечта қонун ости ҳужжатлари эмас, тегишли қонун нормаларига таяна олишларини таъминлашни назарда тутувчи ҳуқуқий механизмларни ишлаб чиқиш;

– идоравий ҳужжатлар билан қонунларни ишлаш механизмини белгилаш, яъни, қонунни ҳаракатга келтириш усулидан воз кечиш бўйича аниқ ҳуқуқий тартиб-таомиллар;

Ушбу методика орқали қонун қабул қилинганидан сўнг, унинг ижросини таъминлаш учун бир-бирига зид, айрим бошқарув соҳаларининг манфаатларини ёқловчи қонуности ҳужжатлари пайдо бўлмаслигида, қонуннинг ижро механизмлари ҳаволаки нормалар орқали қонуности ҳужжатларида эмас, қонуннинг ўзида ифода этилишида, шунингдек фуқаролар ва тадбиркорлик субъектларининг бир нечта қонун ости ҳужжатлари эмас, айнан аниқ нормаларга таяна олишларини таъминлашда муҳим аҳамият касб этади.

“Инсон қадри” тамойилидан келиб чиқиб, фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини жамият ва давлат соҳаларида тўла-тўқис таъминланиши учун, яратилаётган қонунчилик ҳужжатларининг “тор доира” манфаатларига хизмат қилишини олдини олиши мақсадида тўғридан-тўғри амал қилинувчи қонунларни қабул қилиниши муҳим аҳамият касб этади.

Иқтибослар/Сноски/References:

1. Ўзбекистон Республикасининг “Давлат тили тўғрисида”ги Қонуни // URL: <https://lex.uz/docs/109394>;
2. Ўзбекистон Республикаси Қонунчилик маълумотлари миллий базасининг 26.03.23 йилги маълумотлари // URL: <https://www.lex.uz>;
3. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган маросимдаги маърузаси. // <https://www.gazeta.uz/uz/2016/12/07/speech>;
4. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси // URL: <https://lex.uz/docs/6445145>;
5. Лонг М. ЗАКОН // Правовые исследования во Франции. 2007. №2007. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/zakon>;
6. Петков Александр Сергеевич Закон в системе источников (форм) права: правовая характеристика // Огарёв-Online. 2015. №16 (57) // URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/zakon-v-sisteme-istochnikov-form-prava-pravovaya-harakteristika> (дата обращения: 26.03.2023).
7. Луцький Р.П. Ієрархічність правових джерел (нормативних актів) як відображення буття позитивного права // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 18–21;
8. https://elementary_law.academic.ru;
9. Тўғридан-тўғри амал қиладиган қонунлар – ислохотлар самарадорлиги гарови // URL: <https://meningfikrim.uz/uz/news/view/257>;
10. «Таълим тўғрисида»ги Қонун лойиҳасининг муҳокамаси ҳамон давом этаётганига сабаб нимада? // URL: <https://kun.uz/17839283>;
11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 8 августдаги “Норма ижодкорлиги фаолиятини такомиллаштириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги ПФ-5505-сон Фармони // URL: <https://lex.uz/docs/3858817>;
12. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қонунчилик палатаси Кенгашининг ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг 2019 йил 26 мартдаги “Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Норма ижодкорлиги ва парламент назорати йўналишидаги фаолиятини кучайтириш ҳамда самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2419-III/КҚ-523-III-сон қўшма қарори // URL: <https://lex.uz/ru/docs/4612033>);